

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή Αποστόλου και Ευαγγελιστού Ματθαίου - Ματθ. 9, 9-13.

(16/11/2014)

Από την αμαρτία στη μετάνοια

Η Εκκλησία σήμερα, αγαπητοί μου αδελφοί, τιμά την μνήμη του Αγίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Ματθαίου. Για τον λόγο αυτό το Ευαγγελικό ανάγνωσμα που ακούσαμε αναφέρεται στην κλήση του στο Αποστολικό αξίωμα από τον Κύριο, όπως την διέσωσε ο ίδιος στο Ευαγγέλιό του. Ο Ματθαίος ήταν τελώνης, ένας άνθρωπος ταγμένος στην υπηρεσία των Ρωμαίων κατακτητών, προκειμένου να εισπράττει, για λογαριασμό τους, τους φόρους των Ιουδαίων. Το έργο του αυτό τον είχε καταστήσει μισητό στους συμπατριώτες του, οι οποίοι έβλεπαν στο πρόσωπό του, ούτε λίγο ούτε πολύ, έναν προδότη της Ιουδαϊκής φυλής. Ο Χριστός συνάντησε τον Ματθαίο στο τελωνείο και του ζήτησε να Τον ακολουθήσει. Εκείνος εγκατέλειψε τα πάντα και ακολούθησε τον Κύριο, χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

Στη συνέχεια ο Ματθαίος διηγείται την σκηνή που διαδραματίστηκε στο σπίτι του, ενώ συνέτρωγαν με τον Κύριο, μαζί με άλλους τελώνες και γνωστούς αμαρτωλούς. Το γεγονός αυτό προκάλεσε την μίση των Φαρισαίων, οι οποίοι στράφηκαν στους άλλους Μαθητές και διαμαρτυρήθηκαν για το γεγονός ότι ο Χριστός καταδεχόταν να συναναστραφεί με τελώνες και εγνωσμένους αμαρτωλούς. Ο Κύριος άκουσε τις αιτιάσεις τους και αποκάλυψε τον αληθινό σκοπό της Θείας Ενανθρωπήσεως, τον λόγο για τον οποίον ο Θεός έγινε άνθρωπος και ήλθε στη γη: «δεν έχουν ανάγκη οι υγείς από ιατρό, αλλά οι ασθενείς. Από εσάς θέλω έμπρακτη αγάπη και όχι ανούσιες θυσίες. Ήλθα στον κόσμο για να φέρω στη μετάνοια τους αμαρτωλούς».

Ο λόγος για τον οποίο ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος είναι να οδηγήσει τους αμαρτωλούς στην σωτηρία, διά της μετανοίας. Ο Χριστός θέττει στο σημείο αυτό δύο κεφαλαιώδεις έννοιες: την αμαρτία και την μετάνοια. Πάνω σ' αυτές θα σταθούμε, προσεγγίζοντας το περιεχόμενό τους: Κατά τον Άγιο Φιλόθεο Κόκκινο, «η αμαρτία είναι ένα γεγονός το οποίο αναστατώνει εσωτερικά τον άνθρωπο. Τον διχάζει, σαλεύει τα θεμέλια της υπάρξεώς του, τον συγκλονίζει. Ερημώνει την ψυχή, χωρίζει από τον Θεό, χωρίζει από τους αγγέλους, τους φίλους του Θεού, φυγαδεύει τους αγαθούς λογισμούς, παραδίδει τον άνθρωπο στην αγριότητα των δαιμόνων»

Πώς, όμως, πραγματοποιείται η αμαρτία; Ο Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας επισημαίνει ότι «συντελείται με τις πράξεις και παγιώνεται με τη συνήθεια. Η ίδια η πράξη δεν υπάρχει πάντοτε, ούτε διαρκεί πολύ, αλλά μόλις συντελεστεί, αμέσως παύει, σαν ένα βέλος

που πληγώνει και χάνεται. Αφήνει, όμως, σε όσους το διέπραξαν το τραύμα, δηλ. τα σημάδια της κακίας, την αισχύνη και την ενοχή. Αντίθετα, η συνήθεια, που δημιουργείται με τις πονηρές πράξεις στις ψυχές, σαν αρρώστια από τη χαλασμένη τροφή, είναι μόνιμη και δένει την ψυχή με άλυτα δεσμά. Υποδουλώνει το φρόνημα και απεργάζεται τα μεγαλύτερα κακά. Οδηγεί όσους αιχμαλωτίσει στις πονηρότερες πράξεις, απ' τις οποίες πήρε την ύπαρξή της και τις οποίες συνεχώς γεννά, αφού σαν σε κύκλο γεννιέται και συγχρόνως γεννά»¹

Απέναντι στην αμαρτία ο Χριστός και η Εκκλησία Του είναι αμειλικτοι. Έχουν κηρύξει πόλεμο εναντίον της. Απέναντι στους αμαρτωλούς, όμως, η στάση τους είναι εντελώς διαφορετική. Ο Χριστός καταγγέλλει την αμαρτία, αλλά αγαπά και δέχεται τους αμαρτωλούς. Γι' αυτό και κατηγορήθηκε από τους υποκριτές της εποχής του, αλλά και της εποχής μας: *Διατί μετά τελωνών και αμαρτωλών εσθίει ο διδάσκαλος υμών;*². Συναναστρεφόμενος τους αμαρτωλούς δεν αμνηστεύει, ούτε αποδέχεται την αμαρτία, αλλά εργάζεται για την μετάνοιά τους. Η Εκκλησία μας καταδικάζει την αμαρτία, επιδεικνύει, όμως, αγάπη, δίχως όρια, προς τον κάθε αμαρτωλό άνθρωπο. Γι' αυτό και ο Όσιος Ισαάκ ο Σύρος συμβουλεύει: «Μη μισήσεις τον αμαρτωλό, γιατί όλοι είμαστε υπεύθυνοι. Γιατί τον μισείς; Τις αμαρτίες του μίσησε και προσευχήσου γι' αυτόν, για να μοιάσεις στον Χριστό, ο οποίος δεν αγανακτούσε κατά των αμαρτωλών, αλλά προσευχόταν γι' αυτούς. Γιατί μισείς τον αμαρτωλό, άνθρωπε; Μήπως επειδή δεν είναι δίκαιος κατά τη γνώμη σου; Και πού είναι η δικαιοσύνη σου, αφού δεν έχεις αγάπη και δεν έκλαυσες γι' αυτόν;»

Το πρόβλημα δε είναι η αμαρτία. Δεν πρέπει να την φοβόμαστε. Δε θα χάσουμε την ψυχή μας από την αμαρτία. Άλλωστε είναι συνυφασμένη με την ανθρώπινη ζωή. Έλεγε ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος ότι «το πίπτειν ανθρώπινον, το εμμένειν εωσφορικόν, το μετανοεῖν θεῖον». Το πρόβλημα είναι η εμμονή στην αμαρτία, η αμετανοησία, που σκληραίνει την ανθρώπινη ψυχή και την καθιστά απόμακρη από την χάρη του Θεού. Γι' αυτό ο Χριστός ήλθε, για να καλέσει τους αμαρτωλούς σε μετάνοια.

Τι είναι, όμως, η μετάνοια; Ο ιερός Χρυσόστομος και πάλι, υπογραμμίζει ότι «η μετάνοια είναι το ιατρείο που θεραπεύει την αμαρτία. Είναι δώρο ουράνιο, δύναμη θαυμαστή, χάρη που νικά τις συνέπειες των νόμων. Γι' αυτό δεν απορρίπτει τον πόρνο, δεν εμποδίζει τον μοιχό, δεν αποστρέφεται τον μέθυσο, δεν σιχάινεται τον ειδωλολάτρη, δεν απομακρύνει τον κακολόγο, δεν διώχνει τον βλάσφημο, ούτε τον αλαζόνα, αλλά όλους τους μεταμορφώνει... Η μετάνοια είναι φάρμακο των πλημμελημάτων, εξαφάνιση των παρανομιών... παρηρησία προς τον Θεό, όπλο κατά του διαβόλου...

¹ «Περί της εν Χριστώ ζωής», σελ. 56

² Ματθ. 9,11

ελπίδα σωτηρίας, εξάλειψη της απογνώσεως. Αυτή μάς ανοίγει τον ουρανό, αυτή μας εισάγει στον παράδεισο»³.

Αυτό το μήνυμα της μετανοίας, το οποίο ο Κύριος στάλαξε στην ψυχή του, δέχθηκε ο Ματθαίος και ήταν τέτοια η μεταστροφή του, ώστε από τελώνης και αματωλός, μεταβλήθηκε σε Απόστολο και Μαθητή του Κυρίου, διαπρύσιο κήρυκα του Ευαγγελίου Του στη οικουμένη. Είναι ένα μήνυμα, αδελφοί μου, που αφορά όλους μας. Ένα μήνυμα αισιοδοξίας και ελπίδας για όσους παλεύουμε με τον εαυτό μας στον κυκεώνα της αμαρτίας και νιώθουμε την απόγνωση να παγώνει την ψυχή μας. Η μετάνοια, όταν είναι γνήσια και ειλικρινής, είναι σε θέση να σβήσει το σκοτεινό παρελθόν και να ανοίξει το δρόμο για το μέλλον του φωτός μέσα στη χάρη του Θεού. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

³ Ε.Π.Ε., 30, 240 & 286